

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Pavli Laymann è Societate I: Theologiae Moralis
Compendiv[m] absolutissimum et in quinq[ue] libros
partitum**

Laymann, Paul

Moguntiae

6. De suscipientibus Baptismi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40716

4 Facilius sub conditione reperitur baptismus in infante, quàm adulto, eò quod adultus per fidem & actum contritionis saluari possit, etiam si sacramentum baptismi non acceperit. Quod si tamen adultus v. c. sit à parentibus veneficis natus, aut à venefico parochò baptizatus clausis foribus templi potest baptizari, sub conditione secluso scandalo.

CAP. VI.

De suscipientibus baptismum.

1 **O**Mnis homo viator est capax baptismi, subiectum est de fide ex Matth. ult. *Euntes, docete omnes gentes, baptizantes eos.* Probat, quia omnes homines ita à Deo creantur, ut capaces esse possunt spiritualis salutis ac vitæ aeternæ: salus autem & vita hominibus post Euangelii promulgationem ordinariè non contingit sine baptismo iuxta illud Christi Ioh.

3. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & spiritu.*

2 Ut baptismus valdè suscipiatur sufficit & requiritur aliquis consensus in adulto: Ratio, quia ad suauem Dei prouidentiam pertinet, sacramenta Christiana ita instituta fuisse, ut iis non iniçiarentur viuentibus ratione, nisi aliquomodo consenserint. Et sufficit virtualis consensus ante conceptus & non reatus, ut proinde etiam adultus ebrius & in somno valide baptizari possit. Etiam sufficit consensus metu extortus quocunque; Ratio, quia quod metu fit simpliciter voluntarium est. Et multum interesse, baptismum in eiusmodi hominibus validum esse, ne facile aliquis excusationem metus præterdere possit.

3 Ad valorem baptismi non requiritur fides, aut alia bona dispositio suscipientis. Sed sufficit libera

libera voluntas, quamuis habita ob peruersum finē,
v. c. Lucrum temporale est certum, quia omnino
conueniens fuit, sacramenta ita à Christo institui,
v. c. eorum vsus vniuersalis atq; exploratus esset, vide-
retur quatenus moraliter possibile sciretur, vtrum
homo sacramentum suscepisset nec ne; hoc autem
si neq; ob ministrantis neque ob suscipientis ma-
litiā sacramenti valor impediatur, dummodo v-
triusque voluntas concurrat.

NB. Ad sacramenti cuiuscunque vltimatum ef-
fectum, qui est gratia sanctificans omnino requiri-
tur bona suscipientis adiecti dispositio conueniens
sanctitati sacramenti, quod suscipitur. Est certum,
quia sancta sancte tractari debent. Et quidem ad ba-
ptismum fides supernaturalis tanquam fundamen-
tum iustitiæ Christianæ; deinde pœnitentia, vt col-
lig. Act. 2. *Pœnitentiam agite & baptizetur vnusquisq;*
vestrum. Et Marci vlti. qui crediderit & baptizatus
fuerit, saluabitur.

Vt baptismus rectè & fructuosè suscipiatur, re-
4
quiritur in peccatore aliqua pœnitentia saltem at-
tentionis ex motiuo supernaturali susceptæ, sicut ex-
plicatur Tract. 6. cap. 1. n. 9. & c. 2. n. 2. Vnde nec
confessio requiritur, quia baptismus & pœnitentia
sunt quasi medicinæ purgatiuæ, quæ dantur ad tol-
lendam febrim peccatorum. Sunt enim hæc sacra-
menta per se instituta, vt hominem iustificent, ac
proinde non requirunt ante iustificatum esse. Eu-
charistia verò, cum sit medicina confortans, dari
non debet nisi liberatis à peccato.

Quod confessio non requiratur, ad baptismum
pater, quia potestas clauium non extendit se nisi ad
subiectos iurisdictioni Ecclesiasticæ, & respectu

Ppp 4 eorum

eorum actuum, quos fideles tempore subiectionis commiserint. Vnde si quis fictè id est sine fide & poenitentia baptismum suscepit, postea hanc ipsam fictionem & ea solum peccata, quæ post baptismum commisit sacramentaliter confiteri debet.

- 5 Baptismatis gratia, remoto obice, in dispositionis ex opere operato homini baptizato prouenit, idque ideo, ne fateri cogamur, eiusmodi hominiqui mala dispositione suâ suscipiendæ gratiæ baptismatis obicem posuit, nullum amplius salutis remediū suppetere, dicere debemus, antea collatum baptismū morali habitudine id operari, vt postea remoto obice consequatur effectum,

Extra casum martyrii baptismus re ipsa susceptus est simpliciter necessarius parulis ad salutem Ioh. 3. Adultis verò sufficit si in voto saltem implicite susceptus sit. Nam per actum contritionis & dilectionis Dei super omnia, in qua continetur etiam propositum seu votum saltem implicitum seruandi madata Dei, & consequenter in noua lege recipiendi sacramentum baptismatis (si eius suscipiendi copia sit, hominē adultum verè à peccatis iustificari, constat ex Act. 10. *Numquid aquam quis prohibere poterit, vt non baptizentur hi, qui S. sanctū acceperūt, sicut & nos?*

- Baptismus adultis ad salutem necessarius est, ex 7 diuini præcepti obligatione iuxta Ioh. 3.

Baptismatis sacramentum non diu differendum, sed cum primum commode potest, suscipi debet, Ratio, quia baptismus est sacramentum fidei, & introitus in Ecclesiam Christi, si quidem in baptismo fidem Christi sollemniter profiteamur, & corporè eius mystico id est, Ecclesiæ inserimur, aliorumque sacramentorum capaces efficimur: Hæc autem talia sunt, vt ex propria institutione ad totum vitæ

tempus pertineant: propositum enim erat Christo
fideles suos ad vnam visibilem Rempubl. in hac vita
congregare in vna fide sub vno capite eorundem
sacramentorum vsu, ad quam Ecclesiam seu Rem-
publ. ingressus pateat per baptismum. Ergo is re-
pugnat institutioni ac voluntati Christi, qui sine
necessitatis causa baptismum per totum vitæ cursum
ad mortem vsque differt.

Extra necessitatis casum non debet baptismus si-
ne solemnitatibus conferri, rati et si vnum aut alte-
rum mensem expectandum sit v. c. dum patini ad-
ueniant, & interea si ob aduentum patini dilatio
aliqua facienda aduigilare oportebit infanti, ne ex
ingruenti aliqua infirmitate sine baptismo decedat.

Liberi inuitis infidelibus parentibus, in quorum i-
potestate sunt, validè baptizantur (eò quod sicut
non requiritur fides proximè offerentium (cum in-
fantes non baptizentur in fide ipsorum; sed totius
Ecclesie) ita nec requiritur volūtas proximè offerē-
tium ad baptismum, cum non baptizentur, secundum
voluntatē eorum (sed Christi & Ecclesie) sed non li-
cēt, nisi eorum parentes vel ipsi sint mancipia Chri-
stianorum. *Facta*: Ratio, vel enim filii abstrahuntur
à parentibus in fide Christiana postea educandi, &
tunc peccatur contra iustitiam, vel abstrahuntur, &
post baptismum restituantur, sed hoc non potest
fieri sine Religionis Christiane ignominia cum Deo
per baptismum consecrati infantes, si infidelibus pa-
rentibus restituantur, manifesto periculo apostasie
exponantur. Excipe si infans sit in periculo mor-
tis, baptizari tunc potest etiam inuitis parentibus,
si scandalum absit, nam hoc casu etiam si adimatur
filius parentibus modicū tamen adimitur, quando

Ppp 5 alio-

alioquin statim decessurus esset. Quis autem neget, ut extremae alterius spiritualem necessitatem succurratur, fas esse modicum quid domino inuito auferre. Secundò, si alter parens filium baptizari velit, altero reluctante, praefenda est voluntas iusta iniusta in fauorem prolis innocentis, sed caueri debet periculum apostasiae. Tertiò, Puer ad usum rationis peruentus potest etiam inuitis parentibus baptizari; Ratio, quia homo ratione praeditus in iis, quae ad salutem animae pertinent, sui arbitrii esse debet, in dubio autem de usu rationis quid faciendum sit, dixi lib. 1. Tract. 1. c. 5. n. 41. Quartò, Filii perpetuo amentes possunt baptizari inuitis parentibus, quia alioquin omni spiritali remedio spoliati essent.

Quod haecenus dixi de infidelibus, intelliguntur etiam de Iudaeis, quippe ut alia iura, ita etiam ius patriae potestatis in liberos retinentibus, quo sine iniuria spoliari non possunt. Capti verò iure belli praeter alia etiam ius patriae potestatis amittunt; baptizati tamen infantes captiuorum possunt interdum vel parentibus restitui infidelibus permittendo malum peruersionis eorum ob iustam causam, vel quia dominis nimis difficile accidit paruulos captiuos alere, & educare, vel quia captiuorum redemptio iure gentium introducta interdum necessaria est ad pacem & foedera seruanda, & maiora mala captiuorum etiam Christianorum cauenda.

NB. Quandoquidem infideles, aut eorum filii valide baptizantur, quamuis cum iniuria efficiuntur subditi Ecclesiae, ut proinde necesse sit eos postea ab infidelium consortio separare, ne fides domini blasphemetur. Nam sicut iniustus dolus non vitiat matrimonium, quo minus ex eo obligatio oriatur; ita quoque

quoque vitiat obligationem baptismi, quandoquidem utriusque sacramenti indissolubilis natura est in-
 ditio quæ nobis per traditionem innotuit.

Inuitis etiam parentibus hæreticis licitum est eo-
 rum liberos catholico ritu baptizare: Ratio, quia hæretici sunt subiecti iurisdictioni Ecclesiæ, à qua proinde sine iniuria compelluntur, vt paruulos suos ad baptismum catholicorum deferant: sin verò id licere recusent infantes ab eorum cura abstrahi & baptizari iure possunt, etiam retinere, si patres defera fide catholica, ad hæreticos confugiant, sed in germania non est tutum; quandoquidem hæretici nulli oblata conditione idem & ipsi de infantibus in sua ditioe existentibus facturi essent.

Si parentes hæretici ad Catholicum ministrum
 filios baptizandos deferunt, baptizari interdum pos-
 sunt, tametsi ipsis restituendi sint, eò quod pericu-
 lum peruersionis non adeo propinquum sit aut cer-
 tum vt fieri possit, vt pueri ante usum rationis mori-
 antur, & per baptismum saluentur: *Observatum enim est, tertiam partem hominum, qui in hanc lucem eduntur, arte completi septenij ætatem decedere.* Deinde hæretico-
 rum filii (non item infidelium) etsi à parentibus hæ-
 reticis falsa dogmata edoceantur, interdum ignorantia difficulter vincibili ignorari possunt, vt pertinaces hæretici non sunt, vt proinde tales donum fidei baptismatis retineant & saluari possint, si de pecca-
 tis post baptismum commissis vere doleant.

NB. Monstra si principalia membra v.c. caput, pe-
 ctus sint humana, possunt baptizari; secus si bestia-
 lem formam præ se ferant; quod si totum corpus sit
 humanum, etiamsi caput sit ferinum, baptizadus
 est, eò quod princeps animalis membrorum sit
 cor,

cor ideoque si id humanum appareat, cense-
 beat animâ rationali informatum; sed quia dubium
 est, an cor sit membrorum princeps animalis, ideo
 tale monstrum sub conditione est baptizandum, v. c.
 Si homo es, ego te baptizo Præterea si constet ex
 operationum diuersitate monstrum esse duos homi-
 nes, quia altero v. c. monstri capite dormiente, alte-
 rum vigilat, baptizari debet, distinctis verborum
 formis, & absolutionibus, quod si vero dubium sit,
 an duo sint homines, quia duo quidam capita ex-
 tant, sed vnum pectus, in periculo vnum caput ab-
 solutè est baptizandum, alterum sub conditione; si
 non es baptizatus, ego te baptizo; Extra necessita-
 tem tamen differendus est baptismus, donec certius
 aliquid cognoscatur.

C A P. VII.

De ministro Baptismi.

- 1 **Q**uiuis homo ratione præditus validè ministra-
 re potest, idque ob necessitatem sacramenti,
 & nititur assertio institutione Christi, quam Eccle-
 siæ vsus & traditio ostendit, peccat tamen, qui extra
 necessitatem baptizat, cum id iure & ex officio
 non competit, idque ob canonum prohibicio-
 nem, & ob honorem sacramenti, vt nemo nisi sa-
 cerdos solenniter baptizet in Ecclesia. Peccat et-
 iam mortaliter sacerdos alienus, si sine licentia pro-
 prii sacerdotis expressa, vel rationabiliter præsump-
 ta, solenniter baptizet: Ergo multo magis laicus.
- 2 **E**piscopis & presbyteris ex vi ordinationis com-
 petere potest ordinarium baptizandi officium, eò
 quod ex vi consecrationis suæ accipiant potestatem
 in corpus Christi verum, quia illud conficere pos-
 sunt